

Bezoekadres:
Amerikaplein 1
6269 DA Margraten
Servicepunt:
Breusterhof 2
6245 EL Eijsden

Postadres:
Postbus 10
6269 ZG Margraten

tel.: 14043
of: +31 (0)43 458 8488
fax: +31 (0)43 458 8400
info@eijsden-margraten.nl
www.eijsden-margraten.nl

IBAN BNG:
NL46BNGH0285148680
BIC: BNGHNL2G

Eijsden-Margraten: 19 juni 2025
Onderwerp: Aanbieding Kerkenvisie

Geachte raadsleden,

Bijgaand treft u de kerkenvisie aan. De Kerkenvisie is opgesteld door de RO groep uit Maastricht, in samenwerking met diverse kerkbesturen en parochiefederaties in onze gemeente. Deze Kerkenvisie is eind april 2025 door het adviesbureau opgeleverd. Er is in de loop van 2023-2024 veel vertraging ontstaan, omdat in samenwerking met het bisdom getracht is om alle kerkbesturen en parochieclusters deel te laten nemen. Dit is uiteindelijk niet gelukt: het cluster Terlinden-Margraten heeft afgezien van deelname. Acht van de zeventien kerken in Eijsden-Margraten hebben dus niet deelgenomen: Sint Gerlachus te Banholt, Sint Laurentius te Bemelen, Heilige Kruisverheffingskerk te Cadier en Keer, Sint Margarita te Margraten, Sint Lambertuskerk te Mheer, Sint Brigidakerk te Noorbeek, Sint Barbarakerk te Scheulder en Sint Gertrudiskerk te Sint Geertruid.

De volgende kerken zijn wel opgenomen in de kerkenvisie: Sint Pancratiuskerk te Mesch, Sint Martinuskerk te Breust Eijsden, Sint Christinakerk te Eijsden, Sint Jozefkerk te Oost Maarland, Maria Tenhemelopnemingkerk te Mariadorp, Sint Bartholomeuskerk te Eckelrade, Sint Martinuskerk te Gronsveld, O.L.V. Onbevlekt Ontvangenkerk te Rijkholt en Protestantse kerk te Eijsden.

De kerkgebouwen van Eijsden-Margraten waren tot enkele decennia geleden letterlijk en figuurlijk het middelpunt van onze dorpsgemeenschappen. Vrijwel elk lid van elke generatie werd in de kerk gedoopt, is er getrouwd en van een ieder werd er uiteindelijk ook afscheid genomen. Tot enkele decennia geleden was het normaal om wekelijks de kerk te bezoeken. Door maatschappelijke veranderingen is dat op dit moment niet meer voor een ieder vanzelfsprekend. Maar de kerkgebouwen geven nog steeds eigenheid aan onze dorpen. En kerktorens zijn bakens in ons landschap. Zij vormen deel van onze identiteit en hebben maatschappelijke, ruimtelijke, culturele, (kunst-)historische en meestal ook monumentale waarde.

De toekomstige exploitatie van kerken staat steeds meer onder druk. Door het beperkte aantal kerkgangers lopen de inkomsten van parochies achteruit, waardoor er steeds vaker sprake is van een negatieve exploitatie. Vele kerken hebben nog financiële reserves, maar de komende vijf tot tien jaar wordt sluiting een actueel vraagstuk. Het bisdom wil het aantal kerkgebouwen van een parochiecluster of -federatie in overeenstemming brengen met de huidige en toekomstige omvang van de geloofsgemeente. Het aantal kerken, zo stelt men, is groter dan nodig en in de praktijk zullen er kerkgebouwen gaan sluiten. Het grootste deel van de kerkgebouwen van Eijsden-Margraten is aangewezen tot rijksmonument.

Behandeld door :
Bijlage(n) : 1
Documentkenmerk(en) :

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Pagina : 1 van 2
Ons kenmerk : Z/25/271929/951317

.banholt
.bemelen
.cadier en keer
.eckelrade
.eijdsden
.gronsveld
.margraten
.mariadorp
.mesch
.mheer
.noorbeek
.oost-maerland
.rijckholt
.scheulder
.st. geertruid

BLOESEM VAN HET ZUIDEN

Dat betekent dat voor deze kerken, als ze (deels) hun religieuze functie verliezen, moet worden gezocht naar neven- of herbestemmingen.

Om deze problematieken in kaart te krijgen heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) het landelijke programma *Toekomst Religieus Erfgoed* in het leven geroepen. Ook voor de gemeente Eijsden-Margraten zijn financiële middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen van een Kerkenvisie. Het college heeft de RO groep gevraagd om deze visie op te stellen.

Onze gemeente telt zeventien kerkgebouwen, verspreid over veertien dorpskernen. Het betreft zestien rooms-katholieke kerkgebouwen en één protestantse kerk (Eijsden). Nagenoeg al deze kerken zijn aangewezen als rijksmonument. Alleen de kerk O.L.V. Onbevlekt Ontvangen te Rijckholt is een gemeentelijk monument, terwijl de Maria Tenhemelopnemingkerk in Eijsden-Mariadorp geen beschermde status heeft en van de Heilige Kruisverheffingskerk te Cadier en Keer alleen de vrijstaande toren is beschermd. Voor de Kerkenvisie heeft de RO-groep voor alle kerkgebouwen in Eijsden-Margraten een zogenaamd kerkenpaspoort opgesteld. Hierin zijn de belangrijkste kenmerken opgesomd.

Ook geeft de RO groep algemene kaders en uitgangspunten, die o.a. verband houden met demografische ontwikkelingen in relatie tot kerkgang. Hierna geeft de Kerkenvisie inzicht in de algemene visie op religieus erfgoed en presenteert de uitkomsten van de gehouden omgevingsdialogen.

De belangrijkste aanbeveling van de RO groep is het voeren van periodiek overleg met kerkbesturen en parochiefederaties, bijvoorbeeld één keer per jaar. Dit biedt de gelegenheid om ontwikkelingen te bespreken, informatie uit te wisselen en knelpunten te identificeren. Ook adviseert de RO-groep een vast aanspreekpunt te hebben voor kerkeigenaren. Dit kan ondersteuning bieden bij het ontwikkelen van ideeën en plannen en het aanvragen van subsidies.

Verder heeft de RO groep de kerkgebouwen naar eigen inzicht gewaardeerd en zijn er toekomstige denkrichtingen voor de toekomst van de kerkgebouwen geschetst. De visie moet vooral worden gezien als een aanzet of impuls voor de kerkbesturen en parochieclusters, om te gaan nadenken over de toekomst van het kerkgebouw. Het is voor een ieder duidelijk dat afwachten, leegstand en verwaarlozing geen optie mag zijn.

De aanbevelingen van de RO groep zullen in gesprek met de kerkbesturen nader besproken worden. Daarnaast zullen we de Kerkenvisie meenemen als bouwsteen voor het te formuleren gemeentelijke erfgoedbeleid, dat in 2026 ter vaststelling aan de raad zal worden aangeboden.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Eijsden-Margraten,
De secretaris, De burgemeester,

Drs. J.M.F. Kool

Mr. A.P. Krijnen